

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים שהתקיימה
ביום ג', ג' בסיון תשי"ב - 27.5.52

נוכחים: א. אלטמן - היו"ר
ח. בן-אשר
א. בורמן
א. הכרמלי
ב. הרצל
ז. טברסקי
י. ישעיהו
ש. כפרית
ד. נצר

סדר היום: 1. טכום הדיון על אספקה רפואית;
2. שונות.

היו"ר א. אלטמן: קבענו כי היום נסכם את הדיון בשאלת האספקה הרפואית. האם יש עוד אינפורמציות נוספות?

ב. הרצל: שמעתי מד"ר שיבא מנהל משרד הבריאות שכל התכניות שדבר עליהן שר הבריאות ד"ר בורג, לא יתאמתו מאחר שהתבטל ענין הקצבת 400.000 דולר מהענקת האמריקאית, והמצב הוא מליפא הקור. אני הייתי מציע לא לסכם היום, אלא לשמוע בישיבה הבאה עוד הפעם את שר הבריאות או את המנהל הכללי של משרד הבריאות.

היו"ר א. אלטמן: קיימת הצעה לדחות את הדיון היום והעניינים לא ברורים. אנוני נזמין נציג ממשרד הבריאות לשברע הבא ואז נסכם את הדיון. בהזדמנות זו אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה שהיה לנו דיון דומה בשאלה זו לפני למעלה מחודשיים וחצי וסיכמנו (מקריא את הסיכום בדבר העדיפות בייצוא ארכי רפואה). מאז ועד היום למרות כל הברורים הדברים לא הסתדרו.

ב. הרצל: בישיבה האחרונה אמר ג"ח פומבינה שמשרד הבריאות הכין את רשימת הרפואות. לדעתי רצוי היה שנקבל רשימה זו.

היו"ר א. אלטמן: רציתי לציין שבזמנו נקבעה ועדת לברור ענין קופת-חולים ומשרד הבריאות. ועדה זו קיימה שתי ששיברת וכמעט וסיימה את עבודתה. אני רוצה להניח שבישיבה הבאה תוכל להביא לנו כבר את המסקנות ואת ההצעות שלה.

בזמנו קבענו גם ועדת משנה לענין המעברות והוועדה קיימה שני סיורים. אחד לחיריה ושני למגד אשקלון. היות והפסיקה את עבודתה עם הפגרה אני מניח שהוועדה תצטרך בימים הקרובים לחדש את עבודתה בכדי שתגיע לאיזה סיכום.

א. ברמן: אני חושב שמיננו יכולים להסתפק רק בישיבות הוועדה. לדעתי אנחנו צריכים להמשיך בסיורים. אבל באותו הזמן אני מציע להקדיש ישיבה למצב הנוכחי במעברות, כי אנחנו יודעים שהמצב באמת חסור ביותר. בענין השכון, חושבני כי עלינו לדעת, אחרי הפסקה ממושכת, מה מתרחש במעברות. ויש לשמוע סקירות קצרות מאת מחלקת הקליטה בסוכנות, ומאת משרד הפעד.

היו"ר א. אלטמן: נוכל לרון בענין זה באחת הישיבות הקרובות.

ב. הרצל: קראתי בעתון כי מצב הסעד במדינה קשה וכי הממשלה החליטה על אוסף כספים למטרות סעד. גרמה לי שפעם נקבע כי ועדה מצומצמת תספל במצב במשרד הסעד. אפשר להציע הצעות רבות לשם תיקון המצב, ורצוי היה שועדה מצומצמת זו תפעל. מן הרצוי היה שהוועדה תעבור על חקציב הסעד ותעיר את הערותיה.

ד. ג. ג.: אני במצב כמצב קצת לא נוח כי גב' כצנלסון, החברה השנייה בוועדה זו, איננה. הוועדה הזאת מנתה רק שתי חברות. לא היה ברור לנו מה הוטל עלינו ובאיזה שטח אנחנו צריכות לעבוד. החלטנו שנביא שאלה זו לוועדה. ידוע לנו שתקציב משרד הסעד קוצץ וחברי הוועדה לשרותים ציבוריים המריעו על כך בכנסת, והוחלט מה שהוחלט.

ועדת כנסת יכולה סוּרן רגלית-השאלות, להביע את דעתה לגבי הבעיה הנדונה, אם בשטח זה צריך להיות כך או אחרת. אנחנו לא הבענו דעה כי לא ראינו את עצמנו בקימות בטוהר הדמויה בעצמם. נדמה לי שבמקרה שלנו, ועדת-משנה מורכבת רק משני חברי ועדה אינה לטובת הענין ואין לצרף עוד חבר.

לפי התקנון אנחנו יכולים לפנות למשרדים ולבקש הסברים אבל לא הוגש לנו שום חומר. אני מציעה שנגדיר לנו בברור מה הוטל עלינו, ואז תהיה הוועדה מהוועדה למשרדים המתאימים שמבקשים שיעזרו לנו. אני מציעה לצרף חבר נוסף לוועדה.

ש. כפרות: ראוי שנבטח בגדיר מה הם גבולותיה של הוועדה הזאת. אינני יודעת מה הוחלט בישיבת הממשלה, אבל ראיתי שענין הסעד יבוא לדיון בממשלה. לנו היו תביעות מסוימות לאותם האנשים שהיו יותר קרובים לענין עקב עבודתם מחוץ לכתלי הכנסת. בינתיים הועברו כמה עניינים חשובים, ואשוב מאד לטוב זאת. כנראה שמחוץ לוועדה מישהו מועל ומישהו השיג. השר השיג, ואני רוצה לאמר שהיה לחץ גם מצד מספר חברי ועדה.

מה היתה מטרת הוועדה שנבחרה? הוועדה נבחרה משום שחשבנו כי ישנן פעולות שכדאי לבחון אותן, כדאי ללמוד אותן. אני אומרת שהדיון שלנו על המעברות מוכרח להיות משולב עם הדיון על הסעד. אני חושבת שהספול בעולה אחרי שהוא עוזב את המעברה הוא בעיקר מטרת הסעד. על כן אני אומרת שבמקום להזמין את המוסדות המטפלים במעברות לישיבה הקרובה כפי הצעת מר ברמן, יותר מעשי יהיה להאטסאם בענין הסעד. נראה לי ששאלת הסעד קודמת מפני שמוסדות הסעד במעברות עומדים להסגר. אני תומכת בהצעתה של ד. נצר לצרף עוד חבר לוועדה. יחד עם זה אני מציעה לשנות את ההצעה הקודמת ביחס לדיון במעברות. נהיה יותר עקביים ומעשיים אם נזמין בציגים ממשרד הסעד.

היו"ר א. אלטמן: (מקריא החלטות מ-18.3.52)
נבחרה ועדה מצומצמת שמטרתה לבחון את פעולות הסעד. אחר כך כשהיה דיון על זה, היו גם הצעות מרחיקות לכת. דיברו גם על בקורת. אחר הוחלט שלא תהיה בקורת, אלא יבחנו את פעולות משרד הסעד. בבקורתו במעברות נוכחנו שלשכות הסעד טבורות, ונאמר לנו שכבר 3 חדשים הן טבורות, בגלל חוסר תקציב. לטובת זאת המעברות האלה קיימות ונעשו כל מיני פעולות על ידי אחרים. לכן אני אומר שאין לזהות את שני הדברים. יש לסעד עוד תפקיד אחר. פעמים רבות שמענו הודעות שונות וכדאי היה לברר את הדבר.

הגענו למסקנה שיש הגדל בין ראיה לשמיעה. הכוונה היתה שהוועדה לא תזמין את אנשי הסעד הנה, אלא תכנס למשרד הסעד ותברר את כל הדברים והפעולות של הסעד. בתור ועדה משותפת שלנו ושל ועדת החינוך והתרבות אנחנו בקרנו שני מוסדות בירושלים. במוסד אחד ראינו איזו פעולה. במוסד השני הרושם היה עלוב מאד. מצאנו ילדים בודדים ומספר מטפלים גדול יותר מאשר מספר הילדים. אז הסבירו לנו שבמקרה זה כך. גב' כצנלסון בקרה במוסד שנית. עד כמה שמעתי ממנה; היא מצאה שיש עוד פחות ילדים. אני חושב שיש לוועדה זו ושיבות. כמו כן אין התנגדות להצעה לצרף עוד חבר לוועדה זו.

ב. הרצל: בנוגע למעברות, אני מציע שלא נשמע דוחו"ת על כל ענין, אלא רק בנוגע לשכון, בריאות, וסעד. כפי שהוברר לנו, עוסקים למעשה בענייני סעד גורמים אחרים. כדאי לברר זאת. את שאלת השכון כדאי לברר עכשיו ולא לחכות לחודש. בנוגע לוועדה המצומצמת המטפלת בענייני משרד הסעד אני מציע שישתתפו בה רק שני חברים ולא שלשה. אחרי כן שוועדה זו תגיע לסכום אפשר לצרף חבר שלישי.

ישיבת ועדת 'השרותים'
הציבוריים 27.5.52

היו"ר א.מלסטון:
אפשר לסכם בשאלה זו כך: במידה ששני חברי
הועדה יראו צורך בחבר שלישי - יצורף עוד
חבר. במידה שיש צורך בחבר נוסף - אני מוכן להצטרף.

ד.בצר:
אני חושבת על צדדו של א.הכרמלי. הוא מבקר
אותנו תכופות, יש לו דעה עצמאית מיוחדת.
מבורתני שמדובר בכתב-הנחיה לישיבה הבאה עד שתבוא הגב' כאבלסון. אבל אני
מבקשת שבינתיים תהיה החלטה של הועדה, והיו"ר יעביר אותה למשרד הסעד.

היו"ר א.מלסטון:
ובכן, סיימנו בענין זה.
רציתי להביא לחשופת לבכם שיעוד לפני הפגת
הקדמתי בוועדה מכתב מהועדה להיגיינה ציבורית שליד הסתדרות הרופאים
בישראל בענין ערמות האשפה שבמדינות ת"א. בקשר עם זה הוחלט בוועדה
לפנות לכל הגורמים כדי לקבל אינפורמציה טרם שנדון בשאלה זו.

פניתי למשרד הבריאות, עיריית רמת-גן, ועיריית
תל-אביב וקבלנו מהם תשובות אשר ברצוני להביא לידיעתכם.
ב-1.4.52 באה תשובה ממנהל המחלקה לתברואה במשרד הבריאות, מר ערמי.
(מקריא את המכתב). המכתב עונה על הטענה וכן נוגע בשאלה רצינית מאד,
שאלת המחסור בפחי אשפה בארץ.

יש מכתב מעיריית רמת-גן (מקריא...), מר צידון
פנה ב-15.5.52 וכתב לאנשי חולון הסתלונבים בענין האשפה של טקוה-ישראל.
(מקריא את מכתב אנשי חולון מ-14.5.52 ואת תשובת מר צידון). על מכתב
התלונה באה תשובה של מר ערמי מנהל מחלקת התברואה.

היות ואנחנו משרבו בזמנו את המכתב לוועדה
להיגיינה ציבורית, ואמרנו שנפנה לכל הגורמים, ואחרי שבקבל תשובתם
ניתן תשובתנו, אני מעמיד לחברי הועדה שתי שאלות:
האם החברים רואים צורך לערוך דיון ולהזמין נציגים?
ואם לא, מה בנוגע לוועדת ההיגיינה? האם להסתפק בזה שנעביר להחלטת
ההעתיקה מטעמי משרד הבריאות ועיריית רמת-גן ובזה לסיים את הפרשה?

א.הכרמלי:
היות והסתלונבים הם צבור מזרחי, יש צורך
לשכנעם ולהוכיח להם שלא צדקו. אני מציע
להזמין את האיש העומד מאחורי התלונה, שאנחנו חושבים אותו לאדם המארגן
את העצומה הזאת. משהו אינו בסדר בענין, היות והתלונות הגיעו ממקומות
רבים. יתכן שזו היסטריה ספויימת ואנחנו חייבים לטפל בחנוך העם. אנחנו
חייבים לחקור אם באמת יש סבל של ה"צבור" אנחנו רואים שעיריית תל-אביב
בגלל חוסר תפול הביאה לידי כך שחוף ת"א הפך לחוף צחבה. צריכים להתאימם
לשאלה זו ברצינות. אין זו שאלה של תקציב, כי אם שאלה של כיוון היגייני.

ד.בצר:
מאחורי ענין זה עומד זוג שקוראים לעצמם
רופאים אף כי אינם רופאים. ד"ר בורנשטיין
ודעייתו. הם רואים זאת כמפעל חייםם ובאמת חיים מזה. לפי דעתי הם
משרים על הציבור מצב רוח לא טוב ומפחידים תושבים. תושב סתם אינו יודע
מה זאת מחלה אלרגית, כיצד הוא יכול לקבוע שמה מקבלים כמחלה ראש?

חברי הועדה לשרותים ציבוריים בת"א יודעים
את הפרשה הזאת. ד"ר בורנשטיין מחפש כל חבר כנסת שהוא יודע כתובתו
ומטרידו יומם ולילה. איבני מיעצת היו"ר שיקבע עמו פגישה. זה לא נחוץ.
במחלקת התברואה של עיריית תל-אביב הואצו הצעות לסיפורים ושכלולים רבים
בענין זה. בשטח זה יש מחלקה וועדה שכל הזמן עוסקים בענין ומחפשים
דרכים לשפור המצב.

ישנן בעיות רבות שלא הכנסת ולא המדינה
בכוון לפתור אותן. אם להגשים את תכניתו של ד"ר בורנשטיין זה, אין ברירה
אלא להרחיק את האשפה מתחומי ישראל לתוך גבולות עבר-הירדן.

ישיבת ועדת הסדרות
הציבוריים 27.5.52

ד. נצ"ר:
אני רוצה לציין שבענין זה היתה פעילות מצד יו"ר הועדה והועדה. ישנה בעיה שהתעוררה במכתב מר עמרמי, בענין פחי זבל. אני מציעה שבישיבה הקרובה כאשר נדון בענין זה הודעות בבקש מוציג משרד הבריאות הסבר בשאלות אלו ובכך אם געשה משהו.

היו"ר א. אלטמן:
יש מכתב מעיריית ת"א המאשר שהספורים על ריחות רעים, ועשן משריפת הזבל אינם נכונים.

א. ברטן:
אני מסכים עם החבר הכרמלי שצריך להתייחס לענין זה ברצינות. קבלתי גם כן ידיעות מתל-עריש, הקובעים כי התושבים סובלים מריחות רעים והם חושבים כי יש בזה נזק לבריאותם. אני מסכים עם הצעת ד. נצ"ר אבל סבורני כי רצוי שנקדיש ישיבה אחת לברור יותר מעטיק. יש להזמין את הפרופסור קלופשטוק, את מר עמרמי וכן את נציג עיריית תל-אביב בעת הדיון בשאלה זו.

ש. כפרית:
היתה שאילתה בכנסת בענין המשפה, ולכן אני חושבת שיש דרך שבה אנו תמיד נוהגים ללכת בה, להזמין את האיש ממשרד הבריאות שמטפל בזה. ואם לא תהיה אפשרות לעשות זאת אגב ענין הרפואות, אז כדאי להזמין אותו באופן מיוחד.

היו"ר א. אלטמן:
אני חושב שגם אנו יכולים להכנס לדיון בכל שאלה שמישהו יעלה אותה לפנינו. אנחנו פנינו למוסדות, והמוסדות הם שצריכים לשמור על בריאות העם, ולא שד"ר בורנשטיין יהיה המטונה על הדאגה לעניני בריאות הציבור.

אם משרד הבריאות עונה שזה בסדר, ואם עיריית תל-אביב עונה שזה בסדר הרי זה בסדר. לו היה פה דבר מסוכן, העירייה עצמה היתה מטפלת בדבר. טעום כך אני חושב שאמשר היה להתפק בתשובות שקבלנו. אולם היות ובשבוע הבא ישתתף נציג משרד הבריאות בישיבת הועדה, בבקשו שיתן לנו הודעה והסבר מתאים בשאלה זו. בזה אנחנו מסיימים את הפרשה הזאת.

בזמנו פנתה אלינו המועצה האזורית חוף הכרמל, בקשר עם הבנין של "עמוצי המופתי", הבנין העזוב הנמצא על יד עתלית. הם דרשו את הבנין בשביל בית יולדות. בקשר לזה פניתי למשרד ראש הממשלה וגם למשרד הבריאות. קבלתי תשובה בחתימת ד"ר בורג (מקריא...), ומשרד ראש הממשלה בחתימת ח. אבן-טוב, המודיע על מסירת הבנין הנדון להסתדרות הציונית עבור שכון עלית הנוער הדתי.

הישיבה ננעלה בשעה 10.30